

Les llengües de la meva vida

És lògic començar una autobiografia pel principi. Comencem, doncs, per buscar un principi: Estic dins d'alguna cosa que més tard anomenaré habitació i em fixo en un contenidor. La meva mare obté coses d'aquest contenidor i diu la paraula: "sacar". Altres vegades l'he vist deixar coses meravelloses que desapareixen d'aquesta caixa i aprenc la paraula "meter". Com sóc molt llest, m'adono que els espais són grans contenidors i que jo mateix sóc un objecte que es fica i que es treu per si mateix, però ara dic "entrar" i "salir", i també aprenc "fuera" i "dentro" i "aquí" i "allí". En aquell moment vaig percebre que el món que m'abrigallava estava en 3D.

També m'adono que al meu papa no li agrada que li agafi les coses per la força i que les paraules no solament serveixen per anomenar els objectes que veig, sinó que puc fer-hi coses. Per exemple dic: "dame" i assenyalo una pilota. Llavors el meu papa es posa molt content i em somriu. Ho vaig aconseguir!.

Amb el temps aprenc a usar les paraules del meu papa i la meva mama i el seu llenguatge comença a ser el meu i a l'inrevés: Ells també utilitzen les meves paraules. I llavors comprenc que el llenguatge és compartir amb els altres i que no és alguna cosa tancada, sinó que es un món obert.

Al col·le tots els nens compartim el llenguatge de les nostres cases per formar-ne un de nou, un llenguatge que mai va ser creat però que, alhora, ha estat aquí des de fa molt temps. Encara així sempre hi ha algú que m'imposa les seves paraules i jo m'esforço per demostrar que puc utilitzar aquestes paraules, a pesar que de vegades em resisteixo, perquè si el llenguatge no es comparteix, és a dir, que s'imposa, constitueix tot un acte de dominació i costa molt aprendre'l.

Aquell col·legi on estudiava era als afores de Madrid. Eren els anys 80 i, de moment, era l'únic llenguatge que coneixia; una llengua formada per l'accent i les paraules de milers de persones que van venir d'altres parts d'Espanya per buscar fortuna a la capital. Així que gairebé tothom a Madrid tenia un poble on anar; un poble llunyà on es reunien les famílies durant les vacances. El meu, el dels meus pares, era a Cantàbria. Allí tots parlaven diferent. Aleshores el món no estava tan globalitzat i les autopistes encara no estaven fetes. Així que també vaig aprendre aquesta llengua. Deien que tots parlàvem espanyol, però això no era del tot veritat. Les idees, la música i les coses que s'amagaven després de les mateixes paraules eren força diferents.

I va ser així com vaig descobrir que un idioma estava constituït per infinites variacions i que si un hi pensava bé, una llengua no era més que un dialecte amb sort.

Amb divuit anys em vaig mudar amb la meva família a Salamanca on vaig començar la Universitat. Vaig triar de fer la carrera de Filosofia i durant el primer any estava tan emocionat que parlava sense parar dels filòsofs i del seu pensament. Parlava d'Aristòtil, Agustín d'Aquino o Wittgenstein amb el forner, amb els meus oncles, amb el cambrer del bar... fins que em vaig adonar que la majoria de la gent pensava (com a mínim) que era un pedant. Em vaig preguntar per què ho pensaven i vaig descobrir que la culpa la tenia el llenguatge. El llenguatge de la Filosofia és un llenguatge tècnic, com els signes

"+" o "=" de les matemàtiques. I perquè les persones que no usen aquest llenguatge específic t'entenguin ho has de traduir al llenguatge compartit. Així que vaig començar a traduir i la gent que abans em mirava com una bestiola rara va començar a participar en la conversa i donar el seu punt de vista. Així va ser com vaig descobrir que tot ésser humà té, almenys, una filosofia pròpia que expressa amb les seves paraules, amb el seu particular i únic idioma. Vaig estar a punt de començar la carrera de Periodisme per especialitzar-me en divulgació científica, però mai he estat molt industriós i dues carreres alhora em semblava massa en aquell moment.

Amb vint anys ja estava desitjant viure pel meu propi compte, però havia d'esforçar-me primer per acabar la carrera. Va ser així com em vaig topar amb la beca Erasmus que em va donar l'oportunitat de viatjar a França i aprendre aquest idioma que mai havia estudiat.

Vaig passar un any sencer a França. Vaig realitzar l'any acadèmic i vaig treballar a l'estiu al sud de França.

El mètode que vaig usar per aprendre francès és molt similar al mètode per aprendre a nedar basat a llançar a un nen a la piscina i confiar que nedi sol. Vaig arribar allí i vaig conèixer uns nois francesos i me'n vaig anar a viure amb ells. I va ser així com vaig passar dos mesos de la meva vida en sopars, bars, classes de la universitat, tràmits administratius o biblioteques sense entendre gairebé res del que es deia. Recordo que em fixava molt en els gestos i en tot el llenguatge no verbal i que dormia deu hores al dia i em sentia molt cansat. Però al final vaig començar a expressar-me amb certa fluïdesa, vaig poder comprendre un conversa corrent i vaig aconseguir seguir les classes de Filosofia a la universitat.

D'aquesta experiència vaig treure algunes conclusions que m'han estat molt útils en el futur. Per exemple, per aprendre idiomes és important que no es tradueixin les paraules sinó les situacions. Per exemple, quan deixem passar a algú en el supermercat, quan demanem permís, quan indiquem una adreça resulta més productiu copiar la música i les frases fetes, que pensar en el teu idioma i intentar traduir. Millor traduir continguts sencers de significat i la mímica gestual que paraules soltes. I així, sense voler, havia relacionat els idiomes amb el llenguatge específic de la Filosofia. Tot consistia a saber traduir a un llenguatge compartit per fer-te entendre. Traduir el contingut de la ment o la voluntat perquè una altra ésser humà fos capaç d'entendre't i, al revés, ser capaç de penetrar en els significats aliens.

D'altra banda, aquesta experiència a l'estranger em va fer reflexionar sobre la meua pròpia llengua i va aconseguir que moltes realitats que fins llavors realitzava o creia deixessin de ser latents per passar al plànol de la consciència.

Aquesta experiència també em va servir per conèixer molta gent de la Península. I va ser així com vaig conèixer una noia de Barcelona i vam ser nòvios durant un temps: bàsicament, el temps suficient per tornar a Salamanca i demanar una altra beca per anar a estudiar a una universitat propera a Barcelona i ser prop d'ella. Després de sol·licitar-ho em van acceptar per a un trimestre a la Universitat de Girona.

Al principi pensava que el català seria molt fàcil perquè més o menys l'entenia, però res més lluny de la realitat. Recordo el primer dia que vaig arribar al menjador de la

universitat o quan vaig veure una pel·lícula al cinema. «Ostres»!, em vaig dir, no l'entenc gens.

Però la veritat és que estava molt ficat en la carrera perquè tenia moltes ganes d'acabar-la i passava la resta del temps amb la meua xicota que *m'acarnissava* una mica amb el català i es reia del meu accent. Així que només vaig poder aprendre'n una miqueta.

De nou a Salamanca vaig aconseguir acabar la carrera i vaig decidir començar a viure per fi pel meu propi compte. Sempre havia volgut anar a una ciutat de parla anglesa i vaig decidir anar a Edimburg. La situació allí va ser diferent que a França, ja que havia estudiat anglès des de petit i havia vist moltes pel·lícules i havia llegit llibres en aquest idioma. Allí vaig fer moltes coses per mantenir-me: vaig fregar plats, vaig ser cambrer en un restaurant indi, vaig vendre entrades per a un museu, netejava l'estadi de rugbi després d'un partit. Recordo que, treballant en una cuina, vaig coincidir amb un algerià, un sevillà i un escocès. Vaig decidir que, per no avorrir-me, parlaria amb cadascun en francès, espanyol i anglès. Al principi era molt difícil canviar de codi però amb una mica d'exercici ho vaig aconseguir i, gràcies a això, vaig aconseguir estrènyer els llaços amb ells i guanyar dos amics que encara conservo.

Vaig passar al Regne Unit més gairebé dos anys, ja que després em vaig traslladar a Londres. Allí vaig conèixer gent de tot el món: australians, indis, canadencs, kenians, polonesos, grecs, egipcis... i ja ho crec que va ser una experiència enriquidora. Però com a molts mediterranis, trobava a faltar el sol i vaig tornar amb alguns estalvis per començar de nou en un altre costat.

Visc a Barcelona des de fa deu anys, però no he començat a parlar en català fins a fa ben poc. La raó principal ha estat que m'he mogut en cercles on el català no era la llengua majoritària i no sentia necessitat de aprendre'l. Però vaig tenir un nen i els cercles socials es van metamorfosejar fins al punt que el català va passar a ser, en moltes ocasions, la llengua majoritària. Va ser llavors quan les pròpies circumstàncies em van portar a parlar-lo.

Els companys de classe del meu fill parlen moltes llengües: italià, xinès, llengua de signes, Farsi, anglès, polonès, alemany, francès, japonès, basc... Per això les mares i els pares fomentem a través de tallers el coneixement d'aquestes llengües. Entre altres coses les llengües representen una clau per descobrir els altres, i cadascun de nosaltres som els portadors de tot un univers. Només fa falta saber escoltar i poder traduir per poder arribar-hi.